

## **Zásada *ne bis in idem* při uplatňování odpovědnosti za přestupky**

### **Abstrakt**

Diplomová práce se zabývá zásadou *ne bis in idem* při uplatňování odpovědnosti za přestupky, která má za cíl zaručovat ochranu jednotlivce před opakovaným stíháním nebo potrestáním za totožný skutek. V rámci této práce je proveden detailní rozbor obsahu a aplikace této zásady v evropském a českém právu. V úvodu je zásada začleněna mezi ostatní zásady správního trestání, po čemž následuje rozbor pojmu *ne bis in idem* jako takového, včetně jeho hmotněprávního a procesního aspektu.

Práce se následně věnuje zakotvení zásady v pramenech práva. Na mezinárodní úrovni je nejvýznamnější Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod spolu s později přijatým Protokolem č. 7. V české legislativě je důležité zkoumat Listinu základních práv a svobod a na zákonné úrovni zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich spolu s trestním řádem. Práce konfrontuje základní východiska různých právních předpisů a zdůrazňuje jejich odlišné přístupy. Další část se zabývá podmínkami uplatňování zásady *ne bis in idem*, jak byly postupně formulovány Evropským soudem pro lidská práva (ESLP). První podmínkou je trestní povaha obou řízení, kde ESLP stanovil tzv. Engelova kritéria. Ta zahrnují trestní povahu obou řízení, povahu skutku, účel sankce a druh a závažnost sankce. Druhou podmínkou je totožnost skutku v obou řízeních. Ve věci Zolotukhin proti Rusku se ESLP přiklonil ke koncepci *idem factum*, která stanoví, že totožnost skutku je dána tehdy, pokud se konkrétní skutkové okolnosti týkají téhož obviněného a jsou neoddělitelně spjaty v čase a místě. Posledním Engelovým kritériem je dvojitý stíhání. Pro posouzení této podmínky je klíčový test věcné a časové spojitosti, popsany ESLP ve věci A a B proti Norsku. Diplomová práce se rovněž věnuje možné reakci vnitrostátních soudů na výše uvedené závěry a popisuje případnou kritiku.

V závěrečné části jsou analyzovány možné kombinace konkurence přestupku a trestného činu v závislosti na to, které řízení je zahájeno jako první. Práce zkoumá procesní postupy, jež jsou v daných situacích aktivovány a problémy, na které při nich praxe naráží. Jedním z možných způsobů jak praxi správních orgánů a orgánů činných v trestním řízení zkvalitnit je rozšíření evidence přestupků.

**Klíčová slova: *ne bis in idem*, přestupek, dvojitý trestání**